

Rodiče chtějí spolupracovat, ale neumějí přečíst vzkaz od učitelky. Nedostatek interkulturních pracovníků pomáhá řešit nový e-learningový kurz

Podle Jana Matěje Bejčka z odboru sociálních věcí Magistrátu hl. m. Prahy má dnes každý desátý člověk v Česku migrační původ; v Praze dokonce každý čtvrtý. Interkulturní práce proto hraje čím dál důležitější roli a poptávka po zkušených interkulturních pracovnících na úradech, školách nebo ve zdravotnictví strmě roste. Jenže není kde brát.

„Tehle obor se začal v Česku rozvíjet zhruba před patnácti lety a vznikal velmi spontánně, podle aktuální potřeby. V posledních letech se ale ukazuje, že to nestačí a je nezbytné ho profesionalizovat,“ upřesňuje Jan Matěj Bejček, který se interkulturní práci věnuje od roku 2013 a také se významně podílí na formování celkové koncepce a kvalifikačních standardů této profese.

Interkulturní pracovník poskytuje přichozím cizincům základní poradenství, pomáhá jim s orientací v novém prostředí nebo je doprovází a tlumočí při jednání s úřady nebo školami. Zároveň jim pomáhá překonávat sociokulturní rozdíly, zprostředkovává kontakt mezi migranty a většinovou společností a mapuje potřeby a problémy těchto komunit. *„Spousta třecích bodů s migranty vzniká z nedorozumění. Stává se například, že má paní učitelka pocit, že rodiče žáka z migrantské rodiny nechtějí moc spolupracovat. Protože nereagují na poznámky, které mu píše do žákovské. Jenže interkulturní pracovník následně zjistí, že by chtěli spolupracovat, ale neumějí si ty vzkazy přečíst – jsou totiž psané vázaným písmem. A ve chvíli, kdy s nimi učitelka začne komunikovat elektronicky, je po problému,“* konstatuje Natallia Allen z pražské nevládní organizace InBáze z. s.

Užitečný prostředník mezi Čechy a cizinci

Pro integraci migrantů představují interkulturní pracovníci velmi účinný způsob, zároveň podporují vzájemné soužití těchto jednotlivců nebo rodin s majoritní společností. Fungují jako nestranný mediátor, který oběma stranám tlumočí záměry a potřeby druhé strany. Tito pracovníci se také často dostávají i do uzavřených komunit a získávají tak informace o jejich aktuální situaci nebo potřebách.

Podle Jana Matěje Bejčka však není vzdělání pro výkon této profese v Česku dosud jasně stanoveno. *„Zájemci o toto povolání mohou, ale nemusí složit zkoušku z profesní kvalifikace interkulturní pracovník před autorizovanou osobou. V roce 2020 se první takovouto autorizovanou osobou pro realizaci zkoušky stala právě InBáze,“* upřesňuje Jan Matěj Bejček. Získání této profesní kvalifikace je ale podle Anny Darašenky z InBáze finančně i časově náročnější. *„Kvalifikační kurz vyjde na 75 000 Kč a podílí se na něm tým lektorů, protože jde o multidisciplinární obor. Zároveň musíte absolvovat odborný výcvik.“*

Online kurz pro interkulturní pracovníky je jen začátek

Situaci by měl pomoci řešit nový e-learningový kurz Průvodce interkulturní práci, který na základě svých dlouholetých zkušeností připravila InBáze s celkem 13 lektory včetně Jana Matěje Bejčka. Hlavními tvůrkyněmi a metodičkami kurzu jsou Natallia Allen a Anna Darašenka, které mají zároveň dlouholeté zkušenosti jako interkulturní pracovníce. *„I tím je kurz unikátní. Zároveň na něm pracoval multidisciplinární tým, který zahrnoval jak odborníky na interkulturní práci, tak komunitní tlumočení, interkulturní kompetence, sociální práce atd.,“* uvádí Natallia Allen a dodává: *„Vedl nás k tomu právě rostoucí počet zájemců o interkulturní práci, široká škála uplatnění, aktuální nutnost této profese a velice omezená nabídka vzdělávání v tomto oboru. Snažili jsme se dát dohromady užitečné informace, znalosti a praktické zkušenosti a zároveň kurz zpřístupnit zájemcům z celé České republiky.“* Kurz je podle jejích slov určen především začínajícím interkulturním pracovníkům, využijí jej ale i zaměstnavatelé interkulturních pracovníků a všichni, kteří pracují s cizinci nebo chtějí zdokonalit své interkulturní kompetence. Kurz rozdělený do čtyř modulů je plně online a po jeho absolvování získá účastník certifikát.

„Podporujeme lidi, aby se zajímali o své okolí a společnými silami se snažili změnit k lepšímu místo, kde žijí. Chtěli jsme podpořit i ty, kteří k nám přišli v důsledku války na Ukrajině. Část z nich patřila k hybatelům i ve své rodné zemi. Abychom jim ulehčili zapojení do společnosti u nás, vsadili jsme na interkulturní pracovníky. Často mají stejnou zkušenost a vědí, co člověk v cizí zemi potřebuje a řeší. InBáze a jejich kurz tímhle způsobem tedy také zlepšují vztahy mezi sousedy,“ popisuje Andrea Studihradová z České spořitelny, která vznik kurzu finančně podpořila.

Podle Jana Matěje Bejčka je třeba vytvořit kromě minimálního standardu kvalifikačních předpokladů interkulturního pracovníka i profesní oborovou organizaci a zajistit stabilní financování. *„Řada úřadů dnes tyto pracovníky zaměstnává na dohodu nebo na fakturu, chybí pro ně systemizované místo.“* Dobrou zprávou je, že třeba Brno už zaměstnává čtyři interkulturní pracovníky na plný úvazek se zařazením do 10. až 11. platové třídy podle dosaženého vzdělání.